

**CESTA K ROVNOVÁZE:
PROGRAM PODPORY ŽÁKŮ
SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI
NA GYMNÁZIU HRANICE**

Gymnázium, Hranice, Zborovská 293

Obsah

1. Úvod	3
2. Cílové skupiny podpory.....	3
3. Školní poradenské pracoviště	4
4. Identifikace obtíží a role třídního učitele	4
5. Postup školy při poskytování podpory	5
6. Podpůrná opatření	5
7. Hodnocení a klasifikace žáků se SVP	6
8. Spolupráce se zákonnými zástupci	7
9. Dokumentace a vyhodnocování.....	7
Příloha – Jak postupovat při vzdělávacích nebo zdravotních obtížích žáka.....	8

1. Úvod

Gymnázium Hranice vytváří podmínky pro vzdělávání všech žáků s ohledem na jejich individuální potřeby, možnosti a osobní potenciál. Vedle systematické podpory nadaných žáků (program **Cesta k excelenci**) realizuje také program podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami s názvem **Cesta k rovnováze**.

Cílem programu je zajistit rovný přístup ke vzdělávání, včas identifikovat vzdělávací, zdravotní, psychické či sociální obtíže žáků, poskytovat přiměřenou podporu, předcházet školní neúspěšnosti a posilovat duševní pohodu žáků. Důležitým cílem je též koordinovat spolupráci školy, rodiny a odborných institucí. Program vychází z přesvědčení, že úspěch žáka spočívá nejen ve výkonu, ale také ve schopnosti dlouhodobě zvládat studijní zátěž a rozvíjet své silné stránky.

Program vychází zejména z následujících právních předpisů:

- zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon (§ 16 – vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami)
- vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
- vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách
- metodické materiály MŠMT a NPI

2. Cílové skupiny podpory

Program Cesta k rovnováze je určen zejména pro:

- žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (specifické poruchy učení, ADHD, poruchy autistického spektra, zdravotní postižení),
- žáky s dlouhodobým či opakujícím se onemocněním (např. chronická onemocnění, rekonvalescence po hospitalizaci, psychiatrické obtíže, onkologická onemocnění),
- žáky se studijními obtížemi (např. výrazné zhoršení prospěchu, potíže s organizací studia),
- žáky sociálně znevýhodněné (např. složitá rodinná situace),
- mimořádně nadané žáky (s potřebou podpůrných opatření)

3. Školní poradenské pracoviště

Koordinaci programu zajišťuje školní poradenské pracoviště (ŠPP). Jeho úkolem je včasná identifikace obtíží žáků, koordinace podpůrných opatření, metodická podpora pedagogů a spolupráce se zákonnými zástupci i externími odborníky (PPP, SPC).

Součástí systému podpory školy je také konzultační pracoviště dostupné žákům i rodičům a schránka důvěry, a to v podobě fyzické schránky ve škole i elektronické schránky umožňující anonymní sdílení podnětů, obtíží či žádostí o pomoc.

Členy ŠPP jsou: výchovný poradce, školní psycholog, metodik prevence a kariérový poradce.

4. Identifikace obtíží a role třídního učitele

Obtíže žáka mohou identifikovat vyučující, třídní učitel, rodiče, pracovníci ŠPP nebo sám žák. Klíčovou roli sehraává třídní učitel, který je koordinátorem podpory žáka ve třídě a hlavním komunikačním partnerem rodiny i ŠPP.

Nejčastější signály možných obtíží:

- náhlé zhoršení prospěchu
- výrazné kolísání výkonu
- dlouhodobá absence
- nesoustředěnost
- změny chování
- sociální izolace

Naše škola usiluje o **včasnou identifikaci** studijních obtíží. K tomu nám slouží pravidelné sledování studijního prospěchu, včasné konzultace se žáky a také studijní mentoring, kdy se o nově příchozí žáky starají i jejich spolužáci z vyšších ročníků. Díky tomu dochází ke snížení školní neúspěšnosti, zlepšení duševní pohody žáků a k předcházení předčasného ukončení studia.

5. Postup školy při poskytování podpory

Ve škole postupujeme níže uvedeným způsobem, přičemž klíčovými partnery školy v procesu podpory žáka jsou jeho zákonní zástupci. Ti jsou také do jednotlivých kroků aktivně zapojováni:

1. Třídní učitel nebo učitel zaznamená obtíže žáka.
2. Proběhne konzultace s pracovníkem ŠPP.
3. Je navržena pedagogická podpora, po dohodě se zákonnými zástupci žáka může být doporučeno odborné vyšetření v PPP/SPC.

Škola do doby vyšetření poskytuje adekvátní podpůrná opatření 1. stupně (PLPP).

Podrobnější postup je uveden v příloze.

6. Podpůrná opatření

Podpůrná opatření jsou poskytována v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb., vždy s informovaným souhlasem zletilého žáka nebo zákonného zástupce.

Podpůrná opatření mohou zahrnovat například úpravy metod a forem výuky, individuální konzultace, úpravy hodnocení, prodloužení klasifikačního období, kompenzační pomůcky, asistenta pedagoga apod.

Škola využívá zejména tyto nástroje:

a) PLPP – Plán pedagogické podpory

Používá se při prvních vzdělávacích obtížích žáka, jedná se o podpůrná opatření 1. stupně. Cílem je poskytnout pedagogickou podporu přímo ve škole bez vyšetření v PPP nebo SPC. Může zahrnovat úpravu metod a forem výuky, přizpůsobení tempa, individualizaci výuky, zadávání úkolů v kratších celcích, prodloužení času na práci, poskytování studijních materiálů, konzultace s učiteli, výchovnou poradkyní, školní psychologkou apod.

Pokud jsou tato opatření vyhodnocena jako neúčinná, doporučujeme vyšetření v PPP/SPC.

Při dlouhodobé nemoci nebo jiné mimořádné situaci lze taktéž upravit organizaci studia formou PLPP. Pokud žák nemůže dlouhodobě docházet do školy, třídní učitel udržuje kontakt s rodinou, vyučující poskytují studijní materiály, umožňujeme individuální konzultace. Cílem je usnadnit návrat žáka do výuky.

b) Podpůrná opatření 2. – 5. stupně

Na základě doporučení školského poradenského zařízení (PPP nebo SPC) škola realizuje podpůrná opatření uvedená v doporučení. S doporučením jsou vyučující povinni se seznámit a řídit se jím.

c) IVP – Individuální vzdělávací plán

Vytváří se na základě doporučení PPP nebo SPC do 30 dnů od doručení doporučení. Vytváří jej škola ve spolupráci s třídním učitelem, výchovným poradcem, vyučujícími, žákem a jeho zákonnými zástupci.

Stanovuje konkrétní úpravy výuky a hodnocení v jednotlivých předmětech, úpravy klasifikace, hodnocení a zkoušení, kompenzační pomůcky apod. Je pravidelně vyhodnocován (minimálně 1x ročně).

Poskytování podpůrných opatření je vždy realizováno na základě informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka nebo zletilého žáka.

7. Hodnocení a klasifikace žáků se SVP

Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami probíhá v souladu se školním řádem, doporučením PPP/SPC a obsahem IVP nebo PLPP. Základním principem je spravedlnost – nikoliv stejnost hodnocení.

Úpravy hodnocení se týkají zejména formy zkoušení, časové dotace, struktury úloh či způsobu ověřování znalostí. Nevedou ke snižování vzdělávacích cílů, ale k přizpůsobení cesty k jejich dosažení.

Škola podporuje prvky formativního hodnocení, poskytování průběžné zpětné vazby a hodnocení pokroku vzhledem k možnostem žáka. Hodnocení má žáka motivovat a posilovat jeho sebedůvěru.

8. Spolupráce se zákonnými zástupci

Spolupráce s rodiči probíhá v souladu se školním Programem spolupráce s rodiči **Na jedné vlně**, který vymezuje zásady otevřené komunikace, partnerství školy a rodiny a společného řešení obtíží.

Rodiče jsou pravidelně informováni o průběhu vzdělávání žáka prostřednictvím Edookitu, konzultací, třídních schůzek a individuálních setkání se ŠPP nebo třídním učitelem. Rodiče mají právo účastnit se jednání o PLPP a IVP. Škola vnímá rodiče jako klíčové partnery v podpoře žáka.

Škola poskytuje rodičům informace o možnostech odborné péče.

9. Dokumentace a vyhodnocování

Výchovná poradkyně vede evidenci všech podpůrných opatření.

Dokumentace je vedena v souladu s GDPR, dokumenty spojené s IVP, PLPP, doporučeními a vyhodnoceními jsou přístupné pouze určeným osobám.

System péče je pravidelně vyhodnocován školním poradenským pracovištěm, sleduje se zejména účinnost podpůrných opatření, studijní výsledky žáků, pohoda žáků a absence.

Autoři dokumentu:

Mgr. Marta Křenková – výchovná poradkyně

RNDr. Vladimír Slezák, Ph. D. – ředitel školy

Dokument je přílohou Školního vzdělávacího programu Gymnázia Hranice.

Příloha – Jak postupovat při vzdělávacích nebo zdravotních obtížích žáka

Tento přehled slouží jako **rychlá orientační pomůcka pro pedagogy** při řešení situací, kdy se u žáka objeví vzdělávací, zdravotní nebo psychické obtíže.

I. Žák má náhle horší prospěch

Možné příčiny

- studijní přetížení
- zdravotní potíže
- psychické obtíže
- rodinná situace
- specifická porucha učení

Postup učitele:

1. promluvit si se žákem
2. zjistit, zda nejde o jednorázový problém
3. informovat třídního učitele a v případě potřeby zapojit zákonné zástupce
4. nabídnout žákovi konzultaci nebo pomoc
5. při přetrvávajících obtížích kontaktovat pracovníka ŠPP

II. Žák je dlouhodobě unavený, nesoustředěný

Postup učitele:

1. sledovat situaci v několika hodinách
2. krátce promluvit se žákem
3. informovat třídního učitele a v případě potřeby zapojit zákonné zástupce
4. případně doporučit konzultaci se školním psychologem

III. Učitel má u žáka podezření na specifickou poruchu učení

Typické projevy:

- výrazné potíže ve čtení nebo psaní
- velký rozdíl mezi ústním a písemným výkonem
- pomalé tempo práce

Postup učitele:

1. informovat třídního učitele a v případě potřeby zapojit zákonné zástupce
2. konzultace s výchovným poradcem
3. doporučení vyšetření v PPP

IV. Žák má dlouhodobou nemoc**Postup školy:**

1. třídní učitel udržuje pravidelný a otevřený kontakt s rodinou
2. učitelé poskytují materiály
3. škola umožní konzultace
4. nastaví organizační a vzdělávací podporu v rámci PLPP nebo jiných dohodnutých podpůrných opatření

V. Žák má psychické obtíže

Možné projevy:

- úzkost
- výrazný stres
- izolace
- změna chování

Postup učitele:

1. citlivý rozhovor se žákem
2. informování třídního učitele
3. kontaktování školního psychologa
4. citlivé a včasné informování zákonných zástupců a domluva dalšího postupu

VI. Žák se sebepoškozuje nebo je v krizi**Okamžitý postup:**

1. zajistit bezpečí žáka
2. informovat vedení školy

3. kontaktovat školního psychologa
4. informovat rodiče
5. v případě potřeby přivolat odbornou pomoc

VII. Žák má doporučení z PPP nebo SPC

Učitel je povinen:

- seznámit se s doporučením
- respektovat úpravy výuky
- respektovat úpravy hodnocení
- spolupracovat s třídním učitelem a ŠPP

VIII. Na koho se obrátit:

třídní učitel – první kontakt při řešení obtíží

výchovný poradce – vzdělávací obtíže, poruchy chování

školní psycholog – psychické obtíže, krize

metodik prevence – rizikové chování

Rychlé pravidlo systému podpory:

učitel → třídní učitel → školní poradenské pracoviště → podpůrná opatření

Cílem je vždy včasná pomoc žákovi a prevence školního neúspěchu.